

opusdei.org

Velký neznámý, část II.

Homilie zakladatele Opus Dei ze slavnosti Seslání Ducha svatého 25. května 1969, která byla uveřejněna v knize Jít s Kristem. Část druhá

28.05.2020

Hlásat Krista

132 Ve všech životních událostech – jak každého jednotlivce, tak i jistým způsobem na velkých dějinných křižovatkách – vidím Boží volání, aby se lidé setkali s pravdou, i příležitost

pro nás křesťany, abychom svými skutky a svými slovy za pomoci milosti hlásali Ducha, kterému patříme.

Každá generace křesťanů má vykoupit a posvětit dobu, ve které žije: proto je nutné, aby křesťané dovedli chápat a sdílet úzkosti ostatních lidí, svých bližních, aby jim skrze *dar jazyků* pomohli poznat, jak mají odpovídat na působení Ducha svatého, na nepřetržitý proud lásky Božského Srdce. Na nás křesťanech je, abychom v dnešní době hlásali světu, ke kterému patříme a ve kterém žijeme, staré a zároveň nové poselství evangelia.

Není pravda, že všichni dnešní lidé – obecně a zcela všichni – jsou uzavřeni nebo lhostejni vůči tomu, co učí křesťanská víra o osudu a životě člověka, není pravda, že současní lidé se zabývají pouze pozemskými záležitostmi a nemají

zájem dívat se k nebi. I když se vyskytují jisté ideologie – a osoby, které je propagují –, které jsou zcela uzavřeny vůči čemukoliv, v dnešní době lze pozorovat velké tužby i velké přízemnosti, iluze i zklamání; vyskytují se lidé, kteří sní o novém, spravedlivějším a lidštějším světě, i lidé, kteří, snad zklamání ztroskotáním svých prvotních ideálů, se uchylují sobectví a hledají pouze svůj vlastní klid nebo stále setrvávají ve svém omylu.

Všem těmto mužům i ženám, ať jsou kdekoliv, bychom měli ve chvílích jejich nadšení i krizí a porážek zprostředkovat poznání slavnostního a rozhodného prohlášení svatého Petra ve dnech po seslání Ducha svatého: Ježíš je úhelný kámen, Vykupitel, naše všechno, protože mimo něj *pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy* (Sk 4,12).

133 Řekl bych, že z darů Ducha svatého my křesťané potřebujeme hlavně dar moudrosti, abychom dovedli poznávat Boha, zamilovali si ho, a tak uměli správně hodnotit různé životní situace a záležitosti. Kdybychom byli ve své víře důslední, pak bychom při pohledu na své okolí a při pozorování dějin světa museli cítit, jak se v našich srdcích probouzejí stejné pocity jako u Ježíše Krista: *Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře* (Mt 9,36).

Nejde o to, že by si křesťan neměl všímat všeho hezkého, co ho obklopuje, že by neměl oceňovat čistou radost, že by neměl mít účast na pozemských snahách a ideálech. Právě naopak, v hloubi srdce to vše vnímá, sdílí a hluboce prožívá, neboť zná víc než kdokoliv jiný hlubiny lidské duše.

Křesťanská víra neubírá odvahy ani neomezuje ušlechtilé duševní pohnutky, naopak je umocňuje, když odhaluje jejich opravdový a skutečný smysl: nejsme určeni pro pomíjivé štěstí, protože jsme byli povoláni k důvěrnému přátelství s Bohem, abychom poznávali a milovali Boha Otce, Boha Syna i Boha Ducha svatého a v trojjediném Bohu anděly i všechny lidi.

Veliká smělost křesťanské víry spočívá v tom, že hlásá hodnotu a důstojnost lidské přirozenosti a učí, že prostřednictvím milosti, která nás povznáší do řádu nadpřirozeného, jsme byli stvořeni jako důstojné Boží děti. Byla by to jistě neuvěřitelná smělost, kdyby nebyla bývala založena na spasitelném rozhodnutí Boha Otce, stvrzena Kristovou krví a kdyby nebyla znovu potvrzována a usměrňována neustálým působením Ducha svatého.

Máme žít z víry, růst ve víře tak, aby se o každém z nás, o každém křesťanu, dalo říci to, co před staletími napsal jeden z velkých církevních otců východní církve: *Stejně jako průhledná a čistá tělesa, když na ně dopadají světelné paprsky, lesknou se a září, tak i duše vedené a poučované Duchem svatým se stávají duchovnějším a předávají ostatním světlo milosti. Od Ducha svatého pochází poznání věcí budoucích, chápání tajemství, pochopení skrytých pravd, udílení darů, společenství se svatými a anděly. Od něho je i nikdy nekončící radost, pevnost ve víře v Boha, podobnost s Bohem a v tom nejvznešenějším smyslu slova dokonce ztotožnění se s Bohem.*

Vědomí velikosti lidské důstojnosti – nevypočitatelným a znamenitým způsobem založené na působení milosti v Božích dětech – spolu s pokorou vytváří u křesťana jedno jediné, a sice že to nejsou naše

vlastní síly, které nám dávají spásu a život, ale Boží milost. Na tuto pravdu nesmíme nikdy zapomínat, protože jinak by se ono naše „zbožštění“ mohlo zvrhnout v domýšlivost, pýchu a posléze, dříve či později, v duchovní zhroucení tváří v tvář zkušenosti s vlastní slabostí a nedostatečností.

Mám se odvážit říkat: jsem svatý? – ptá se sv. Augustin. Kdybych říkal svatý ve smyslu, že posvěcuji a nepotřebuji, aby mne někdo posvěcoval, byl bych pyšným lhářem. Ale když pod pojmem svatý rozumíme posvěcovaný, jak čteme ve třetí knize Mojžíšově (Leviticus): buďte svatí, protože já, Bůh, jsem svatý; tedy i Tělo Kristovo až do posledního člověka, ať žije kdekoliv na této zemi, každý ať směle říká spolu s církví: jsem svatý.

Mějte v lásce třetí božskou osobu Nejsvětější Trojice: naslouchejte pozorně Božím vnuknutím ve svých

srdcích – povzbuzením i výčitkám –,
kráčejte po této zemi s duší
osvěcovanou Duchem svatým: a Bůh,
dárce naděje nás naplní veškerým
pokojem, abychom prospívali v
naději s mocnou pomocí Ducha
svatého (srov. Řím 15,13).

Spojení s Duchem svatým

134 Žít podle Ducha svatého
znamená žít z víry, naděje a lásky a
dovolit Bohu, aby se nás zmocnil, od
základu proměnil naše srdce a učinil
z nich srdce podle srdce svého. Zralý
a hluboký křesťanský život je něco,
co nelze improvizovat, protože je
výsledkem růstu Boží milosti v nás.
Ve Skutcích apoštolů se popisuje
situace prvotní křesťanské obce
jednou krátkou, ale výstižnou větou:
*Setrvali v apoštolském učení, v
(bratrském) společenství, v lámání
chleba a v modlitbách* (Sk 2,42).

Tak tedy žili první křesťané a tak
bychom měli žít i my: měli bychom

promýšlet křesťanské učení a zcela ho přijmout za své, setkávat se s Kristem v eucharistii a osobně s ním hovořit, konkrétně a osobně se modlit k Bohu tváří v tvář. Když to nebudeme dělat, pak lze snad hovořit o učených úvahách, více či méně usilovné činnosti, pobožnostech, případně praktikování. Ale nelze hovořit o opravdovém křesťanském životě, protože bude chybět ztotožnění se s Kristem, bude chybět skutečná a živá účast na Božím díle spásy.

Je to učení, které se týká každého křesťana, protože jsme všichni povoláni ke svatosti. Neexistují křesťané druhé kategorie, kteří by se cítili povinni uskutečňovat pouze jakousi okleštěnou verzi evangelia: Všichni jsme přece byli pokřtěni, a i když existují rozmanité dary a odlišné životní situace, je jen jeden Duch, který udílí Boží dary, jedna

víra, jedna naděje, jedna láska (srov. 1 Kor 12,4–6 a 13,1–13).

Můžeme tedy na sebe vztahovat otázku apoštola Pavla: *Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch?* (1 Kor 3,16), a považovat ji za výzvu k osobnějším a přímějším styku s Bohem. Pro některé křesťany je bohužel Duch svatý pouze velkou neznámou: jménem, které se sice vysloví, ale které neznamena někoho s velkým N, jednu ze tří osob jediného Boha, někoho, s kým se můžeme hovořit a kdo dává život.

Naopak je třeba se k němu neustále obracet, vytrvale, prostě a s důvěrou, jak nás to učí církev v liturgii. Tak budeme i více poznávat našeho Pána a plněji si budeme uvědomovat, jaký je to dar nazývat se křesťany: budeme mít účast na Božím životě a budeme se cítit ztotožnění s Bohem, jak jsem o tom už mluvil dříve.

Protože Duch svatý není umělec, který by v nás vytvářel Boží obraz, jako by to bylo něco od něho odlišného, nevede nás k podobnosti s Bohem takto; on sám je Bůh a z Boha vychází, vtiskuje se do srdcí, která ho přijímají, jako pečeť do vosku, a tak spojením se sebou vytváří přirozenou krásu podle Božího vzoru a utváří člověka k Božímu obrazu.

135 Abych řekl něco konkrétního, i když jen velmi obecně, o tom, jak se obracet k Duchu svatému a spolu s ním k Otci i Synu a být tak v důvěrném spojení s Utěшитelem, chtěl bych se zaměřit na tři základní věci: je to poslušnost, o které jsem už mluvil, dále je to život modlitby a sjednocení s křížem.

Na prvním místě je to tedy poslušnost, protože Duch svatý svými vnuknutími postupně udává nadpřirozený tón našim myšlenkám, přáním i skutkům. To on nás vede,

abychom přilnuli ke Kristovu učení a do hloubky je pochopili, to on nám dává své světlo, abychom si uvědomovali své vlastní povolání, a sílu pro uskutečnění všeho, co od nás Bůh očekává. Jestliže budeme poslušni Ducha svatého, bude se v nás postupně utvářet Kristův obraz a každým dnem se budeme přibližovat Bohu Otci. *Neboť všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové* (Řím 8,14).

Necháme-li se vést tímto původcem života v nás, Duchem svatým, bude postupně růst i náš duchovní život a my se zcela odevzdáme do rukou našeho Boha Otce se stejnou samozřejmostí, s jakou se dítě vrhá do náruče svého otce. *Jestliže znovu nebudete jako děti, jistě nevejdete do nebeského království* (Mt 18,3). Je to stará duchovní cesta dětství, což není slaboštvím ani nedostatkem lidské zralosti: je to zralost nadpřirozená, která nám pomáhá proniknout do

hlubin velké Boží lásky, pomáhá nám také uznat vlastní slabost a plně ztotožnit naši vůli s vůlí Boží.

136 Za druhé: velmi důležitý je i život modlitby, protože odevzdání, poslušnost a dobrota křesťana se rodí z lásky a k lásce i směřuje.

Křesťanský život vyžaduje nepřetržitý dialog s jediným i trojjediným Bohem a k tomuto důvěrnému vztahu nás vede právě Duch svatý. *Kdo z lidí zná lidské nitro? Jen lidský duch, který je v člověku. Tak ani Boží nitro nezná nikdo, jen Duch Boží (1 Kor 2,11).*

Budeme-li neustále ve spojení s Duchem svatým, duchovně porosteme, budeme se cítit jako Kristovi bratři a děti Boha, kterého smíme vzývat jako svého Otce (srov. Gal 4,6; Řím 8,15).

Utíkejme se pravidelně k Duchu svatému a on nás bude posvěcovat: důvěřujme mu, prosme ho o pomoc,

snažme se žít v jeho blízkosti. Tak bude pomalu růst i naše ubohé srdce, budeme stále více toužit milovat Boha a pro něho i všechny lidi. A v našem životě se uskuteční závěrečná vize Zjevení sv. Jana: Duch a nevěsta, kteří se obracejí na Ježíše Krista a prosí ho, aby přišel, aby s námi zůstal na věky (srov. Zj 22,17).

137 Konečně je velmi důležité sjednocení s křížem, protože v Kristově životě předcházela vzkříšení i seslání Ducha svatého Kalvárie a tentýž postup by se měl zachovat i v životě každého křesťana. Svátý Pavel nám říká: *Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojít slávy* (Řím 8,17). Duch svatý je plodem kříže, naprostého odevzdání se Bohu, hledání jedině jeho slávy a zřeknutí se sama sebe.

Pouze tehdy, když se člověk věrný milosti Boží rozhodne postavit do

středu své duše kříž, zapře sám sebe pro Boží lásku, teprve když se zbaví všeho sobectví a vší falešné lidské jistoty, to je, když opravdu žije z víry, právě tehdy a jen tehdy plně dostává onen mohutný oheň, velké světlo, velkou útěchu Ducha svatého.

Tehdy do naší duše přichází onen pokoj a svoboda, které nám získal Kristus (srov. Gal 4,31) a které jsou nám předávány milostí Ducha svatého. *Ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost* (Gal 5,22–23): *a kde je duch Páně, tam je svoboda* (2 Kor 3,17).

138 Přes nedostatky naší současné situace – dosud v nás nějakým způsobem bydlí hřích – křesťan jasně chápe celou novou nádheru svého Božího synovství, když je plně svoboden, protože pracuje na díle svého Otce, když se dokáže trvale

radovat, protože nic není schopno zničit jeho naději.

A právě tehdy je i schopen obdivovat všechny krásy a divy této země, je schopen ocenit krásu a dobrotu, je schopen milovat dokonale a s čistotou, pro kterou je stvořeno lidské srdce. Když se bolest nad hříchem nezvrhne v hořké, zoufalé nebo pyšné gesto, protože výčitky svědomí a uznání lidské slabosti přivedou křesťana zpět na cestu ztotožnění se spasitelným Kristovým úsilím a k pocitu hlubší solidarity s ostatními lidmi. Když konečně na sobě křesťan zřetelně zakusí sílu Ducha svatého tak, že ho jeho vlastní poklesky nesrážejí dolů, protože jsou výzvou, aby začal znovu a nadále byl věrným Kristovým vyznavačem na všech křižovatkách této země, přes osobní potíže, kterými v těchto případech obvykle bývají lehké prohřešky, které sotva zakalí duši; a i kdyby to byly těžké hříchy, svátostí

smíření, vzbuzením lítosti se člověk opět může smířit s Bohem a být dobrým svědkem jeho milosrdenství.

Taková je tedy ve stručnosti – lze to ostatně sotva vyjádřit lidskými slovy – nádhera víry, nádherný je i život křesťana, nechá-li se vést Duchem svatým. Nemohu tedy zakončit jinak než prosbou z liturgického hymnu ze slavnosti Seslání Ducha svatého, který je ohlasem nepřetržité modlitby celé církve:

Přijď, Tvůrce, Duchu svatý k nám

a navštiv myslí našich chrám,

sestup z nebeské výsosti,

duše nám naplň milostí.

Nauč nás Boha Otce znát

a Syna jeho milovat

a v tebe, Duchu svatý, zas

důvěřovati v každý čas.

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/velky-
neznamy-cast-ii/](https://opusdei.org/cs-cz/article/velky-
neznamy-cast-ii/) (02.04.2026)